

Gezien & Gelezen

Aanrader voor schoolbesturen

Hoe ga je om met de onvoorspelbare toekomst? Martijn van der Steen, kersvers hoogleraar bestuurskunde aan de Erasmus University Rotterdam, heeft zijn oratie aan dit vraagstuk gewijd.

Bestuurders hebben voortdurend te maken met de onvoorspelbare toekomst. Vaak houden ze zich vast aan wat ze wel weten, maar tegenwoordig weten we vaak meer niet, dan wel. Wat we dan wel weten, is dat er veel zal veranderen. Van der Steen neemt juist dat gegeven als uitgangspunt. Wat zijn in tijden van verandering goede beleidsstrategieën waar het bestuur mee vooruit kan.

Praktijkvoorbeeld

Van der Steen baseert zich daarbij op zijn ervaring met bijvoorbeeld het beleid ten aanzien van gevangenen. Ook daar kunnen we niet goed voorspellen welke kan het op gaan in de toekomst. Gaan we meer straffen of meer zorgen? Vergelden of resocialiseren? Nieuwe gevangenen bouwen of afgaan op de mogelijkheden van nieuwe technologie? In centrale instellingen of juist meer lokaal of zelfs thuis? De commissie waar van der Steen deel van uitmaakte concludeerde dat het alle kanten op kan gaan. Ze hadden geen idee hoe het zich zou ontwikkelen.

Vier strategieën

En zo zijn er meer voorbeelden te bedenken. Hoe zelfrijdend vervoer zich precies gaat ontwikkelen weet niemand, en dat geldt ook voor het onderwijs. De kunst is om beleid te maken dat mee kan bewegen met dat wat er werkelijk gaat gebeuren. Dat kan inspelen op veranderingen. Om dat te doen rijkt van der Steen vier benaderingswijzen aan, namelijk die van robuustheid, veerkracht, agiliteit en anti-fragiliteit. Alle vier zijn bruikbaar, maar heeft andere eigenschappen, met andere voor- en nadelen.

Ook goed voor onderwijs

Het onderwijs is zeker zo onvoorspelbaar als het gevangeniswezen, het vervoerswezen of de zorg. Wie omkijkt ziet dat misschien niet zo snel, maar wie vooruit kijkt ziet één groot vraagteken. Bestuurders die zich hebben verdiept in MOOC, Massive Open Online Courses, weten dat het onderwijs in de toekomst er heel anders uit kan zien. Resultaten uit het verleden bieden geen houvast. 'Tijdig bestuur' van Martijn van der Steen is zeker ook voor het onderwijs zeer de moeite van het lezen waard.

Tijdig Bestuur; Strategisch omgaan met voorspelbare verrassingen
prof. dr. Martijn van der Steen
Digitaal, 68 pagina's